duiding

Piet Vanthemsche (Landelijke Gilden)

duiding

"Het platteland is geen restgebied rond de stad"

7 MEI 2012 – LAATST BIJGEWERKT OM 4 APRIL 2020 15:53

Lees meer over:
Interview

Meestal citeren we Piet Vanthemsche als belangenverdediger van de Vlaamse landbouwers. Als voorzitter van Landelijke Gilden ijvert hij voor een leefbaar platteland voor alle plattelandsbewoners en slaat hij de brug tussen boer en burger. Nooit woonden er meer Vlamingen op het platteland zodat de open ruimte vaak verscholen ligt achter de lintbebouwing. “Om de resterende open ruimte te vrijwaren, stelt Landelijke Gilden zuinig ruimtegebruik voorop”, zegt Vanthemsche, “en aan nieuwe plattelandsbewoners vragen we begrip voor de dynamiek van het platteland als werkterrein voor de boeren.” Gelet op de aantrekkingskracht van het platteland en het enthousiasme in de dorpen, voorspelt hij nog een mooie toekomst voor de vereniging die dit jaar zijn 40ste verjaardag viert.

Hoe is Landelijke Gilden ontstaan?

Piet Vanthemsche: De vereniging is in 1972 in de schoot van Boerenbond ontstaan uit de boerengilden die toen opsplitsten in bedrijfsgilden voor de landbouwers en landelijke gilden voor alle plattelandsbewoners. Die vooruitziende keuze kwam er in de wetenschap dat landbouwers een kleine minderheid zouden worden, ook op het platteland. Vandaag staan Landelijke Gilden en Boerenbond naast elkaar en maken ze samen werk van een leefbaar platteland: Boerenbond als professionele belangenbehartiger voor land- en tuinbouwers en Landelijke Gilden als sociaal-culturele vereniging voor alle plattelandsbewoners. De vrijwilligersbeweging telt 911 lokale afdelingen en ongeveer 70.000 leden.

"Landelijke Gilden bevordert de contacten tussen boer en burger"

Welke rol speelt de vereniging op het platteland?

Landelijke Gilden brengt mensen samen rond vorming en allerlei vrijetijdsactiviteiten. De lokale afdelingen maken de ziel uit van de Landelijke Gilden. Het spreekt daarom vanzelf dat de 40ste verjaardag van de beweging dit jaar door de lokale gilden wordt gevierd. Naast de sociaal-culturele activiteiten is Landelijke Gilden de drijvende kracht achter acties die plattelandsontwikkeling bevorderen. Zo worden elk jaar een 70-tal scholen ondersteund die een schooltuin aanleggen of onderhouden. Met de Dag van de Landbouw - waarop Vlaamse boeren hun bedrijf openstellen voor het grote publiek - bevordert Landelijke Gilden de contacten tussen boer en burger. Andere thema's die steeds terugkomen, zijn de kwaliteit van het dorpsleven (open ruimte, mobiliteit en voorzieningen op het platteland, dorpsschool, ouderenzorg, zwerfvuil, enz.) en de aandacht voor duurzame voedselproductie. Tot slot engageert Landelijke Gilden zich voor een leefbaar platteland door mee te schrijven aan het politiek memorandum van de Landelijke beweging en leden aan te moedigen om te participeren in lokale advies- en bestuursorganen.

Hoe zwaar weegt Landelijke Gilden als middenveldorganisatie bij de besluitvorming met betrekking tot het platteland?
Landelijke Gilden heeft een unieke positie wat de verdediging van de belangen van het platteland betreft. Als enige vereniging met een coherent memorandum omtrent plattelandsbeleid claimen we die rol ook uitdrukkelijk. Dat doen we in de eerste plaats op Vlaams niveau want de politiek heeft van oudsher veel aandacht voor steden. Al in de jaren '90 vroegen we een minister voor plattelandsbeleid. Momenteel dringen we bij de Vlaamse regering aan op een sterk plattelandsfonds dat de plattelandsgemeenten bijstaat in hun specifieke problemen. Op lokaal niveau verdedigen we de provincies als een waardevol bestuursniveau om de plattelandsgemeenten te ondersteunen in taken waar ze de 'kritische massa' voor ontberen. Beleidsthema's op gemeentelijk niveau zijn voor Landelijke Gilden voorzieningen op het platteland, (onderhoud van) landelijke wegen, mobiliteit, armoedebestrijding, enzovoort.

Kunnen Boerenbond en Landelijke Gilden van mening verschillen over een thema?
Ruimte voor debat en meningsverschil moet er zijn, maar als beweging tracht je met één standpunt naar buiten te komen. Dat is zo voor de verschillende deelsectoren van de landbouw en dat geldt ook voor Landelijke Gilden en Boerenbond. De discussie over het Europees landbouwbeleid wordt bijvoorbeeld zowel binnen Boerenbond als binnen

Landelijke Gilden gevoerd. De invalshoek is verschillend, maar dit werkt veeleer versterkend dan blokkerend.

"Planologisch verschil tussen stad en platteland instandhouden"

Hoe gaan verenigingen als Boerenbond en Landelijke Gilden om met de toenemende verstedelijking?

Als één van de meest verstedelijkte regio's ter wereld, is de verwevenheid tussen stad en platteland in Vlaanderen onmiskenbaar. Onze regio is bezaaid met kleine dorpen met daartussen lintbebouwing en daarachter de open ruimte. In tegenstelling tot wat sommige planologen willen doen, is het volgens mij belangrijk om het verschil tussen stad en platteland in stand te houden. Dat verschil loslaten, zou immers neerkomen op het vogelvrij verklaren van het buitengebied. Het platteland is geen restgebied rond de stad, integendeel, de stad is iets wat middenin het platteland ligt. Die bezorgdheid voor een goed, zuinig ruimtebeheer dragen we mee in onze belangenverdediging. Daarom ook houden we vast aan de afspraken vastgelegd in het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen. Zonder verliezen we alle garanties voor platteland en landbouw. Maar ik kan me niet voorstellen dat de overheid wil afstevenen op één grote Vlaamse stad zonder grondgebonden landbouw.

Op welke manier kan een plattelandsvereniging jongeren, niet-landbouwers, mobiliseren?

Heel wat acties van Landelijke Gilden trekken ook mensen aan die niet in landbouw actief zijn. Er zijn de gezinsactiviteiten en er gaat veel aandacht uit naar tuinen. Uiteraard zetten we in op een goede samenwerking tussen vrouwenvereniging KVLV, jeugdbeweging KLJ en Landelijke Gilden. Ook het ledenblad Nest heeft een veel bredere invalshoek dan enkel landbouw. Met initiatieven zoals de fietstocht 'Gentse Buitenband' mobiliseren de gilden rond de stad Gent de stedeling. Ook in de andere provincies trekken wandelingen en fietstochten mensen van binnen én buiten de landbouw aan. Kinderen in het bijzonder voelen zich aangetrokken tot boerderijen. Bij adolescenten geldt KLJ als de vierde jeugdbeweging in Vlaanderen.

"De beschikbaarheid van landbouwgrond is een probleem"

Welke problemen stellen zich vandaag op het platteland en welke uitdagingen verwacht u voor de toekomst? Wordt daar binnen Landelijke Gilden over nagedacht?

De verstedelijking van het platteland creëert moeilijkheden zoals hoge grondprijzen

voor de boeren, hoge huur- en woningprijzen voor de bewoners, gecombineerde druk van landbouw en bewoning op milieu en spanning tussen landbouw en natuur aangezien er minder te verdelen valt. Het verklaart ook waarom de vergroening van het landbouwbeleid in Vlaanderen niet op dezelfde manier kan plaatsgrijpen als in grote, open landbouwgebieden elders in Europa. Eén van mijn grootste bezorgdheden is landbouwgrond aan betaalbare prijzen in gebruik geven aan actieve boeren. De discussie over de pachtwet moeten we voeren, want de beschikbaarheid van grond is al een probleem. Tot een win-winsituatie komen voor boer en grondeigenaar, zal veel inventiviteit vergen en voorafgegaan worden door een moeilijke en delicate discussie. Over een aantal andere uitdagingen organiseert de Plattelandsacademie binnen Landelijke Gilden 'denkdagen'. Op die manier willen we de kennis over het platteland bundelen en verspreiden binnen de publieke en private sector.

Jonge Nederlandse gezinnen ruilen afgelegen boerendorpjes voor de (rand-)stad. Kan in de 21e eeuw plattelandsvlucht ook Vlaanderen treffen?

Pajottenland

Er is niet zoiets als één Vlaams platteland. De evolutie in de dorpen is erg verschillend. Zo voel je in het Pajottenland de druk van de verstedelijking door de nabijheid van Brussel terwijl in sommige dorpjes in de Westhoek de laatste winkel dichtgaat. Uitgezonderd de Westhoek, compenseren elders in Vlaanderen de nieuwkomers de vertrekkers uit boerendorpen.

Doet de vereniging er nog eens 40 jaar bij of brokkelt de sociale cohesie op het platteland af?

Je hoeft als plattelandsbewoner op zondag maar je deur open te doen om te zien dat het platteland voor een grote groep recreanten en toeristen 'sexy' is. Het trekt mensen aan die op zoek zijn naar open ruimte, rust en een mooi landschap. Ook de trend naar meer authenticiteit en verbondenheid sterkt mij in de overtuiging dat Landelijke Gilde als beweging een mooie toekomst heeft. Het ledenaantal en het enthousiasme verminderen niet en dat voel je in de dorpen. Natuurlijk moet je als beweging openstaan voor nieuwe mensen - vaak stedelingen - die op het platteland komen wonen. Sterker nog, Landelijke Gilden kan er toe bijdragen dat die stedeling begrip opbrengt voor de dynamiek van het platteland. Boeren moeten immers hun werk kunnen doen, en ja, dat kan al eens geurhinder betekenen, wat modder op de weg of een stal in het landschap. Aan die brugfunctie tussen boeren en nieuwe plattelandsbewoners hecht ik als voorzitter van Landelijke Gilden veel belang.

VILT vzw

Bd Simon Bolivar 17
1000 Bruxelles

Contact

M • info@vilt.be

Volg ons op:

screenreader.visit us on our facebook page: https://www.facebook.com/vilt.nieuws/
screenreader.visit us on our linkedin page: https://www.linkedin.com/company/vilt-vzw/
screenreader.visit us on our instagram page: https://www.instagram.com/vilt.nieuws
screenreader.visit us on our x page: https://x.com/vilt_nieuws
screenreader.visit us on our bluesky page: https://bsky.app/profile/viltnieuws.bsky.social

---

© 2026 VILT vzw, all rights reserved |
Privacy policy
Copyright
Cookie Policy
Cookie instellingen aanpassen

Crafted by Brigada